

УДК 338.48:005

Книш С.С.¹, Матвійчук Л.Ю.²

¹ аспірант, Луцький національний технічний університет, м. Луцьк

² д-р. екон. наук, професор, Луцький національний технічний університет,
м. Луцьк

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Процеси європейської інтеграції, що визначають сучасний геополітичний та економічний контекст розвитку України, суттєво впливають на всі сфери суспільного життя, зокрема на туристичну сферу. Сучасний туризм

розглядається як складова економічної діяльності та як важливий чинник культурного обміну, регіональної ідентичності, сталого розвитку територій та інструмент міжкультурної дипломатії. В умовах євроінтеграційних прагнень України управління розвитком туристичних дестинацій набуває стратегічного значення, оскільки саме дестинації виступають «локомотивами» територіальної привабливості, формують імідж держави на міжнародному рівні та забезпечують соціально-економічний ефект для громад.

Поняття «туристична дестинація» у науковій літературі трактується як інтегрована територіальна система, у межах якої здійснюється взаємодія ресурсного потенціалу, суб'єктів управління, інфраструктури та споживачів туристичних послуг. На відміну від окремих туристичних об'єктів, дестинація є цілісною структурою, де важливу роль відіграють процеси стратегічного планування, маркетингового позиціонування та міжсекторної координації. Управління дестинацією передбачає розробку і реалізацію політики, спрямованої на раціональне використання ресурсів, залучення інвестицій, підвищення конкурентоспроможності, розвиток бренду території та забезпечення сталого розвитку.

Європейська інтеграція визначає для України нові орієнтири у сфері регулювання туризму, що ґрунтуються на принципах сталості, інноваційності, доступності та безпеки. Вступ України до спільного європейського простору означає гармонізацію стандартів якості туристичних послуг, сертифікації, професійної освіти, маркетингу дестинацій і просторового планування. Особливого значення набувають європейські ініціативи, такі як програма «Європейські культурні маршрути» Ради Європи, Європейська зелена угода та політика Smart Tourism Destinations, які передбачають цифровізацію управлінських процесів, підвищення екологічної відповідальності та розвиток інклюзивного туризму.

Успішна модель управління дестинацією в умовах євроінтеграції базується на системному партнерстві між владою, бізнесом, громадськими організаціями та науковими установами. В європейській практиці це

реалізується через діяльність DMO – організацій управління DESTИНАЦІЯМИ, які координують усі аспекти розвитку території: від брендингу до моніторингу туристичних потоків. В Україні поступово формується аналогічна інституційна система – створюються туристичні кластери, агентства регіонального розвитку туризму, департаменти туризму в органах місцевого самоврядування, які діють у межах політики децентралізації.

Європейська інтеграція стимулює DESTИНАЦІЇ до активнішого використання інструментів міжнародного маркетингу, цифрових платформ і стратегій брендингу. Бренд DESTИНАЦІЇ виступає ідентифікатором її унікальності, символом якості послуг і гарантією емоційної привабливості. Українські DESTИНАЦІЇ, зокрема Львів, Київ, Луцьк, Чернівці, Ужгород, інтегруються у європейський туристичний простір через партнерські програми, кросмаркетингові кампанії та участь у спільних культурно-мистецьких проектах. У цьому контексті важливо враховувати принцип «glocalization» – гармонійне поєднання локальної автентичності з міжнародними стандартами сервісу.

Сучасне управління туристичними DESTИНАЦІЯМИ неможливе без цифровізації. Європейський підхід базується на використанні даних, аналітики поведінки туристів, систем онлайн-моніторингу, мобільних додатків для бронювання та навігації, а також інтегрованих CRM-платформ для взаємодії зі споживачами. Для України актуальним є впровадження електронних платформ туристичного моніторингу, використання систем GIS для управління простором, а також створення відкритих баз даних про туристичні ресурси. Важливою тенденцією є розвиток інноваційних продуктів – гастрономічного, зеленого, креативного, індустриального, військово-історичного туризму, що відповідають вимогам європейського ринку.

В умовах євроінтеграції концепція сталого розвитку стає основою управління DESTИНАЦІЯМИ. Вона передбачає баланс між економічними вигодами, соціальною справедливістю та збереженням природного середовища. Європейські стандарти екологічної сертифікації мають бути адаптовані до

українського контексту. Важливою складовою є просування екотуризму, розвиток зелених маршрутів, формування екологічної свідомості серед приймаючих операторів ринку. На нашу думку, досліджувані процеси повинні базуватись на принципах екоефективності, циркулярної економіки та соціальної відповідальності бізнесу.

Ефективне управління DESTINATIONOM потребує диверсифікації джерел фінансування. Окрім місцевих бюджетів, важливу роль відіграють європейські фонди підтримки (Interreg, Horizon Europe, Creative Europe), грантові програми, публічно-приватне партнерство та туристичні податки. Європейські інструменти фінансування дозволяють реалізовувати інфраструктурні, культурні, екологічні проекти, сприяючи підвищенню конкурентоспроможності DESTINATIONOM. Українські громади, інтегровані у євро регіони (наприклад, «Буг», «Карпати», «Дністер»), отримують можливість розвивати транскордонний туризм, обмінюватися досвідом і залучати інвестиції.

Якість управління DESTINATIONOM прямо залежить від професійного рівня фахівців. Європейська інтеграція відкриває можливості для модернізації освітніх програм у сфері туризму відповідно до Європейської рамки кваліфікацій та професійних стандартів UNWTO. Українські університети все активніше впроваджують модулі з «destination management», «sustainable tourism», «EU tourism policy», розвивають академічну мобільність та практики дуальної освіти. Такий підхід формує кадровий потенціал нового покоління менеджерів, здатних управляти DESTINATIONOM за європейськими стандартами.

Попри позитивні тенденції, розвиток туристичних DESTINATIONOM в Україні стикається з низкою викликів, а саме недостатня координація між органами влади, обмежене фінансування, слабкий рівень цифровізації, низька екологічна культура бізнесу та вплив воєнних дій. Євроінтеграційний процес стимулює модернізацію управлінських практик, створення туристичних офісів нового типу, розширення партнерств з європейськими DESTINATIONOM.

Таким чином, управління розвитком туристичних DESTINATIONOM в умовах євроінтеграції є багаторівневим процесом, що поєднує стратегічне планування,

маркетинг, інновації, сталий розвиток і партнерську взаємодію. Європейський досвід демонструє ефективність інтегрованих моделей управління, орієнтованих на результат, прозорість і сталу цінність для місцевих громад. Для України важливо забезпечити інституційну сталість системи DMO, розвивати механізми державно-приватного партнерства, посилити кадрову підготовку та впроваджувати європейські стандарти якості. Євроінтеграція створює унікальне вікно можливостей для того, щоб українські туристичні дестинації стали повноправними учасниками єдиного європейського туристичного простору, конкурентоспроможними, інноваційними та сталими.

Список використаних джерел:

1. Голод А. П., Графська О. І., Головчук Ю. О., Дудаш О. І., Крижанівський Т. Я. Модернізація регіональних туристичних систем на засадах сталого розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. №2. С. 11–16.

2. Матвійчук Л. Ю., Жадько О. А., Штанько О. Ф. Особливості застосування інноваційних інструментів у стратегічному управлінні регіональними туристичними дестинаціями. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. Берегове, 2025. № 8. С. 137–150.